

[Rimstad.]

styr. Så længe et sådant udstyr var kostbart, var statens interesse i vrugundersøgelser særdeles beskeden. Kulturen pressede ikke så hårdt på det materielle, altså det, der på en eller anden måde materielt manifesterede sig. Det drejede sig dengang mere om åndelige værdier, der som vogtere hverken behøvede rigsantikvarer eller organiserede kulturfrømand, der måtte se det som deres opgave at vende hver en vrugstump på bunden af Kattegat for at supplere deres berettigelse bedst muligt op.

Men næppe kom altså det tidspunkt, hvor et dykkerudstyr blev billigt, før statens interesser steg til svimlende højder, som måtte have afløb i ting som dette forslag, og der er grund til at spørge, om ikke mindre kunne gøre det. Var det virkelig nødvendigt at gå ind i et arrangement, der alt taget i betragtning forudsætter, at den højtærede kulturminister under sit ministerium indretter en særlig afdeling for frømand, som kan trænes op til på samtlige skibsvrag i de danske farvande at anbringe mærkesedler, der angiver frie vrug under 150 år og statsforbeholdte af samme slags over den samme aldersgrænse? For hvordan skal man uden et sådant korps kunne håndhæve loven, og man må da gå ud fra, at der ikke her i tinget laves love, som ikke kan håndhæves.

Op læser man videre i forslaget, bemærker man overrasket, at dets hensigt ganske åbent og ligetil er at stille danske statsborgere dårligere i internationalt farvand end f. eks. svenske. Men er det nu ikke f. eks. mellem bjærgningsentreprenører at trække for store vekslers på det nordiske samarbejde? Eller har den højtærede kulturminister måske allerede sikret sig dækning for sit forslag hos sine kolleger i Sverige og Norge, der altså skulle have ønske om at komme med på den samme galej?

Det forekommer os virkelig, at dette lovforslag kun er lidet gennemtænkt og temmelig overflødigt. Vi kan ikke forstå, at man ikke fortsat kan klare sig med bestemmelserne om strandingsgods og danefæ, som i den forløbne tid har givet den dækning, der har været behov for. Vi synes ikke, der er tilstrækkelig motivering for et forslag som det foreliggende, når man i almindelighed taler om, at værdier kan gå tabt på den

ene eller den anden måde. Vi må have at vide, om værdier af betydning virkelig er gået tabt på grund af manglende lovhjælp til at forhindre det. Hvis man ikke på det punkt kan få helt klare oplysninger frem, bør man efter vor opfattelse lade disse statsautoriserede frømandsplaner fare.

I en sparetid vil det også være det billigste.

Ministeren for kulturelle anliggender (Bomholt): Jeg takker de ærede ordførere minus hr. Rimstad for den velvillige behandling af forslaget. Det er naturligt, at forslaget går i udvalg, og at vi dér tilstræber en besvarelse af de spørgsmål, der endnu måtte forekomme uklare her og dér.

Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft gjorde opmærksom på de store nationale interesser, der er knyttet til feltet, og det må man give det ærede medlem ret i. Fundet af vikingskibene i Peberrenden er virkelig en af de store nationale begivenheder fra året 1962. Det hænder jo en gang imellem, at det nationale motiv må sættes øverst, og jeg håber, at det også vil ske ved behandlingen af dette lovforslag.

Det ærede medlem hr. Thomas Have var inde på en omtale af de erhvervsmæssige interesser og fandt ikke, at disse var gået for nær. 150 års bestemmelsen er i så henseende en vigtig ting, og jeg må være enig med det ærede medlem herom. Vragfiskere har kun interesse i nyere vrug, nemlig skibe lavet af metal. Skulle der findes et skib omfattet af loven og indeholdende f. eks. en gammel blyladning, kan det være, at lasten ikke her har udpræget antikvarisk værdi. En sådan blylast måtte tilfalde staten og provenuet statskassen, hvis det overhovedet kan betale sig at optage lasten. De sagkyndige, som vi har konfereret med, betegner dette tænkte eksempel som i virkeligheden lidet tænkeligt.

Det ærede medlem hr. Conrad Kofoed var inde på spørgsmålet om antallet af vrug: kan der siges noget herom? Der er, kan jeg svare, ikke foretaget en egentlig registrering, men fagfolk med museumsinspektør Olaf Olsen i spidsen skønner, at der er ca. 10.000 vrug i alt. Hvis man regner med 10 vrug årlig i 1000 år, når man op på sådan et rundt tal. Det drejer sig i hvert fald om et betydeligt antal.